

Vergaderjaar 2018–2019

32 317

JBZ-Raad

Nr. 566

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN
VOOR RECHTSBESCHERMING EN DE STAATSSECRETARIS VAN
JUSTITIE EN VEILIGHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2019

Hierbij bieden wij u mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de geannoteerde agenda aan van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken op 18 en 19 juli 2019 te Helsinki.

Daarnaast informeert de Minister van Justitie en Veiligheid u graag over de stand van zaken betreft de samenwerking tussen het Europees Openbaar Ministerie en OLAF.

Tijdens het Algemeen overleg met uw Kamer op 5 december jl. (Kamerstuk 32 317, nr. 536) heb ik u toegezegd u te informeren over de samenwerking tussen OLAF en het EOM wanneer zich hier relevante ontwikkelingen voordoen. Ik verwijs in dit verband allereerst graag naar mijn brief ter aanbieding van de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad van 7-8 februari jl.¹ Op 16 april jl. heeft het Europees parlement een resolutie aangenomen met het oog op de vaststelling van zijn standpunt in eerste lezing.² Coreper heeft op 12 juni jl. ingestemd met het door het Roemeense Voorzitterschap voorgestelde mandaat voor Raad tijdens de triloog.³ Het is niet duidelijk wie er namens het Europees parlement als rapporteur zal optreden, of het Europees parlement in zijn nieuwe samenstelling onverkort zal inzetten op dezelfde punten als in deze resolutie zijn opgenomen en wanneer de triloog concreet aanvang zal kunnen nemen.

¹ Kamerstuk 32 317, nr. 538, p. 2

² Zie Resolutie P8_TA-PROV(2019)0383 en doc. 8570/19

³ Zie Doc. 10095/2019 en ADD 1

Het inkomende Finse Voorzitterschap zal daarover in overleg treden met het Europees parlement tijdens de zomerperiode.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Minister voor Rechtsbescherming
S. Dekker
De Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol

I. Binnenlandse Zaken, Asiel en Migratie

1. Werksessie I – De toekomst van EU interne veiligheid

Het Fins voorzitterschap zet, zoals het tijdens de laatste JBZ-Raad aankondigde, de discussie in de JBZ-Raad voort over de vervolgstappen die de EU in het interne veiligheidsdomein moet zetten. Het Roemeens voorzitterschap had enkele thematische discussies georganiseerd, waaronder die over de toekomst van de EU rechtshandhaving.

Over de uitkomsten van die discussies en de Nederlandse inzet bent u met het verslag over de Raadsvergadering in juni geïnformeerd. Op 20 en 21 juni jl. stelde de Europese Raad zijn strategische agenda voor de periode 2019–2024 vast⁴. Het Fins voorzitterschap zal daarop voortbouwen om strategische vervolgstappen op JBZ terrein verder uit te werken.

Wat betreft interne veiligheid zet het Fins voorzitterschap sterk in op een omvattende integrale aanpak en het effectief gebruik maken van bestaande instrumenten. De veiligheidssamenwerking moet volgens het voorzitterschap versterkt en verdiept worden, gebaseerd op bevindingen over het functioneren van bestaande instrumenten, waarbij wordt gewerkt aan efficiënte implementatie van bestaande doelen. Tevens wil het voorzitterschap de discussie over kunstmatige intelligentie, robotisering en digitalisering stimuleren, inclusief de wijze waarop deze ontwikkelingen door met veiligheid belaste organisaties benut kunnen worden en omgekeerd het hoofd kunnen worden geboden.

Ook zal het speciale aandacht geven aan hybride en cyber dreigingen waarbij het de wens van het voorzitterschap is een goede organisatiestructuur te hebben om dreigingen tegen te kunnen gaan. Op het gebied van cybersecurity richt het zich op het vraagstuk van 5G en het delen van kennis en vaardigheden. Inzake informatiedeling ligt de uitdaging primair op de implementatie van recent aangenomen wetgeving, waaronder op het vlak van interoperabiliteit en de verstreking van hoogwaardige informatie door autoriteiten. Ook zal volgens het Fins voorzitterschap verder samengewerkt moeten worden om tot meer geüniformeerde standaarden inzake analyseactiviteiten te komen en risicoanalyses op systematische wijze op alle niveaus in het kader van het grensbeheer te realiseren. Het voorzitterschap staat ook een duidelijke multidisciplinaire en ketengerichte aanpak voor om veiligheidsuitdagingen aan te gaan. Dat strekt zich ook uit tot civiele bescherming. Verder wordt de noodzaak van een «follow-the-money» aanpak op zowel beleidsmatig en operationeel niveau benadrukt en beoogt het voorzitterschap een doelmatige aanpak van trainingen van rechtshandavingspersoneel. Daarnaast onderstreept het voorzitterschap de wisselwerking tussen EU interne en EU externe veiligheidsinitiatieven, inclusief de samenwerking tussen EU agent-schappen, civielmilitaire missies en lidstaten. Tot slot identificeert het voorzitterschap ook aanknopingspunten in voorzieningen die lidstaten bilateraal hebben afgesproken voor versterkte operationele samenwerking, technische middelen en ziet het de noodzaak de EU beleidscyclus ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit verder te versterken.

Nederland verwelkomt voortzetting van deze strategische discussie en ziet in de hiervoor geschetste benadering van het Fins voorzitterschap belangrijke overeenkomsten met haar eigen inzet waaronder het vaststellen van een meer uitgebreide strategische oriëntatie, handhaving

⁴ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1452

van de bestaande doelen, zoals ook de Europese Raad recentelijk bevestigde, en goede implementatie en gebruik van bestaande instrumenten. Het zorgdragen van een omvattende aanpak en gebruik van technologieën en innovaties evenals een financiële aanpak van veiligheidsrisico's en het verder versterken van een multidisciplinaire en ketengerichte aanpak op verschillende veiligheidsvraagstukken zijn belangrijke doelen die Nederland ook nastreeft. Breder zal Nederland langs de lijnen van haar inzet op EU interne veiligheid, waarover ik uw Kamer op 3 mei 2019 heb geïnformeerd⁵, handelen. Ook zal daarbij rekening worden gehouden met de noodzaak dat de benodigde personeelsmatige capaciteit en financiële middelen beschikbaar moeten zijn en dat deze op EU niveau en in lidstaten schaars zijn. Afhankelijk van de concrete vraagstukken die het Fins voorzitterschap in zijn discussiepaper voor de informele JBZ-Raad aan de orde zal stellen, zal Nederland binnen die kaders en de vigerende standpunten stelling nemen.

2. Werksessie II – De toekomst van migratiebeleid

Via opeenvolgende discussies over het gewenste toekomstige asiel- en migratiebeleid van de EU, wil het Fins voorzitterschap, mede op basis van eerdere discussies onder het Roemeens Voorzitterschap, stap voor stap richting geven aan de uitwerking van de strategische agenda van de Europese Raad voor de periode 2019–2024⁶.³ Het Fins voorzitterschap streeft ernaar om van het huidige momentum gebruik te maken om door middel van brede en toekomstgerichte discussies de focus en prioriteiten voor de volgende jaren vast te stellen. Door te verduidelijken waarover nog geen overeenstemming bestaat onder de Europese lidstaten en wat de gemeenschappelijke standpunten zijn op centrale thema's probeert het voorzitterschap de stand van zaken inzichtelijk te maken. Een vervolgstap is om te bepalen hoe de Europese instanties hun inspanningen hieromtrent zouden moeten inzetten.

Tijdens deze informele JBZ-Raad zal op basis van een door het voorzitterschap verspreid discussiedocument een aftrap worden gegeven. Daarin presenteert het voorzitterschap ook de wijze waarop zij het komende halfjaar stappen wil zetten op de verschillende onderdelen van de alomvattende Europese asiel- en migratieaanpak.

Als prioritair thema wordt door het Fins voorzitterschap als eerst het belang van de alomvattende aanpak langs de gehele migratieroute benadrukt. Daarbij worden onder meer de coördinatie op externe activiteiten, samenwerking met derde landen, voldoende financiële middelen via het MFK en mogelijkheden voor hervestiging en legale routes benoemd. Daarnaast zal het Fins voorzitterschap inzetten op het verbeteren van terugkeer via bestaande maatregelen en inventariseren naar de noodzaak voor nieuwe maatregelen om terugkeer te bevorderen. Ook zal de herziening Gemeenschappelijk Europees Asiel Systeem prioriteit blijven, met een nadruk op de nog openstaande onderwerpen, waaronder: verantwoordelijkheid, solidariteit, monitoring door een Europees Asielagentschap, veilige landen, het gebruik van de grensprocedure en Dublin.

Uw Kamer is bekend met de Nederlandse inzet zoals verwoord in de Staat van de Unie en het met de Kamer gedeelde non-paper over dit onderwerp (*A renewed European Agenda on Migration*)⁷. De aangegeven prioritaire thema's van het Fins Voorzitterschap komen grotendeels overeen met de prioriteiten van Nederland, zoals Schengen, Asiel, MFK en governance, en

⁵ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1450

⁶ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1452

⁷ Kamerstuk 35 078, nr. 1 en 21 501-20, nr. 1450

bieden voldoende aanknopingspunten om de Nederlandse inzet hieromtrent uit te dragen.

Nederland onderstreept het belang van de integrale aanpak langs de gehele migratieroute, zoals ook verwoord in de integrale migratieagenda van dit kabinet. Naast de aanpak van grondoorzaken voor illegale migratie, het verbeteren van de opvang bescherming van vluchtelingen in de regio, het versterken van grensbeheer en de aanpak van mensenhandel- en smokkel, volgt uit de agenda eveneens het belang van betere terugkeersamenwerking. Dit is een prioriteit van Nederland. Daarbij is het zaak dat de Unie in haar contacten met belangrijke landen van herkomst en transit zich over de volle breedte van de bilaterale betrekkingen inspant.

3. Werklunch – Kunstmatige Intelligentie

Momenteel is nog geen document beschikbaar ten behoeve van bespreking tijdens de werklunch over kunstmatige intelligentie (AI). De verwachting is dat door het Fins voorzitterschap een presentatie zal worden gegeven over de inzet van AI door de politie.

Nederland onderschrijft de mensgerichte aanpak bij AI, zoals verwoord in het Europees gecoördineerd actieplan AI en verder uitgewerkt in de Mededeling Vertrouwen kweken in mensgerichte kunstmatige intelligentie⁸. Juist bij de inzet door politiediensten is een stevige rechtsbescherming van groot belang. Nederland onderschrijft het belang van zorgvuldige afweging van alle juridische, ethische en veiligheidsaspecten bij het ontwerp en de toepassing van AI. Voor Nederland moet hierbij ruimte blijven voor het uitvoeren van experimenten en het innoveren met AI. De Nederlandse politie heeft samen met enkele universiteiten een AI-Politielab opgericht waarin naast de kansen ook de rechtsbescherming en de waarborgen onderzocht worden, zoals uitlegbaarheid, transparantie en ethische aspecten.

Op EU-niveau wordt op dit moment gewerkt aan een AI-strategie voor rechtshandhaving en migratie. Nederland neemt daaraan deel volgens hierboven beschreven uitgangspunten. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de vraag op welke terreinen van AI de meeste winst geboekt kan worden door samen te werken.

4. Werksessie III – Hybride dreigingen

Momenteel is nog geen document beschikbaar ten behoeve van bespreking tijdens de werksessie over hybride dreigingen. De verwachting is dat de bespreking van dit agendapunt zich richt op het gezamenlijk doorlopen van een scenario met een hybride dreiging.

Hybride dreigingen worden door Nederland gedefinieerd als een conflict tussen staten, grotendeels onder het juridische niveau van openlijk gewapend conflict met geïntegreerd gebruik van middelen om strategische doelstellingen te bereiken. De aanpak rondom het tegengaan van statelijke dreigingen bestaat uit een aantal generieke maatregelen. Het kabinet heeft uw Kamer hier op 18 april jl. over geïnformeerd met de Kamerbrief «Tegengaan Statelijke Dreigingen»⁹. In de kern zijn de belangrijkste elementen van de aanpak:

- De Nederlandse overheid staat een maatschappij-brede aanpak voor, alle relevante partners worden betrokken bij het beschermen van nationale veiligheidsbelangen.

⁸ Kamerstuk 22 112, nrs. 2758 en 2799

⁹ Kamerstuk 30 821, nr. 72

- Een flexibele, adaptieve en geïntegreerde aanpak die inspeelt op de ontwikkelingen zodat risico's sneller zijn te detecteren en mitigeren.
- De aanpak heeft een landen neutraal karakter, maatwerk en proportionaliteit in concrete gevallen is leidend.
- De aanpak wijzigt de bestaande rolverdelingen niet, maar zet bevoegdheden en beschikbare informatie beter op elkaar afgestemd en gecoördineerd in.

Gezien de dreiging, de te beschermen belangen en de recente casuïstiek ligt het accent van de aanpak de komende periode op de thema's
 (1) ongewenste buitenlandse inmenging gericht op diaspora,
 (2) beschermen van democratische processen en instituties en
 (3) economische veiligheid.

Nederland zet zich in voor goede samenwerking in EU- en NAVO-verband, als ook tussen EU en NAVO, op het gebied van situationeel bewustzijn, weerbaarheid en respons.

Binnen de EU richt Nederland zich op verbeterde samenwerking tussen de verschillende EU instellingen om onderwerpen met de noodzakelijke samenhang te adresseren.

Daarnaast zet Nederland in op benutting van het «European Centre of Excellence on Countering Hybrid Threats» als netwerkorganisatie en platform voor expertiseontwikkeling. Nederland is hier sinds 2018 bij aangesloten.

II. Justitie, Grondrechten en Burgerschap

1. Werksessie I – De toekomst van Justitie: versterken van rechtsstatelijkheid

Tijdens de informele JBZ-Raad is een gedachtewisseling voorzien over de versterking van de rechtsstatelijkheid in de EU. Het Fins voorzitterschap gaat in het discussiestuk over rechtsstatelijkheid in de EU in op de onafhankelijkheid, kwaliteit en efficiëntie van nationale justitiële stelsels en het belang van een eerlijk proces. De rechtsstaat is een van de fundamentele waarden van de EU (vastgelegd in artikel 2 VEU). De versterking van de rechtsstatelijkheid zal naast bespreking in de Raad Algemene Zaken (RAZ, bijvoorbeeld de artikel 7-procedure en de jaarlijkse rechtsstatelijkheidsdialoog) en door het gebruikmaken van verschillende EU instrumenten (Hof-zaken, Coöperatie- en Verificatie Mechanisme) nu ook in de JBZ-Raad ter hand worden genomen. Nederland stelt in dat verband voor om te waarborgen dat rechtsstatelijkheid ook de komende jaren nadrukkelijk op de Europese agenda van ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) blijft, om de JBZ-Raad op dit punt meer te benutten en algemene ontwikkelingen en concrete onderwerpen op (justitieel-) rechtsstatelijk terrein ook in de JBZ-Raad te bespreken. Het zijn immers de JBZ-ministers die door wetgeving, kaders voor rechterlijke benoemingen en judiciële hervormingen en de bespreking van de naleving en bevordering van de fundamentele rechten binnen de EU de voorwaarden voor versterking, behoud of aantasting van de rechtsstaat scheppen en in de gaten houden.

De Minister van Justitie en Veiligheid bespreekt in dit verband reeds met gelijkgestemde collega's zowel bilateraal als in groepsverband hoe dit binnen JBZ-verband zinvol en versterkend kan worden vorm gegeven.

Als instrumenten ter versterking van de rechtsstatelijkheid worden in het discussiestuk van Fins Voorzitterschap genoemd het Europese gerechtelijke training netwerk (EJTN), EU-financiering (door middel van het Justitie Programma), het EU Justitie Scorebord (EJS) en de gevestigde beginselen van het recht op een eerlijk proces en de procedurele rechten in strafzaken. Daarna stelt het Fins voorzitterschap een viertal vragen. De eerste

vraag betreft hoe Justitieministers kunnen bijdragen aan de versterking van de rechtsstaat in de EU op het gebied van justitie en of ministers rechtsstatelijkheid met regelmatige intervallen willen bespreken in de JBZ-Raad. Nederland is van mening dat voor rechtstatelijke ontwikkelingen en nationale mechanismen de JBZ-ministers een grote verantwoordelijkheid dragen. Het is essentieel dat de Justitieministers aanspreekbaar zijn nationaal en in EU-verband op de onafhankelijke en onpartijdige rechtsstelsels en daarmee voor de rechtsstaat. Op dit moment vindt er geen structurele discussie plaats in de JBZ-Raad over thema's die raken aan de rechtsstatelijkheid en de verantwoordelijkheid van ministers van justitie en binnenlandse zaken daarvoor. Het kabinet is van mening dat rechtsstatelijkheid naast in de bestaande fora zoals de RAZ nadrukkelijk ook op de agenda van de JBZ-Raad een plek moet krijgen en wel met regelmatige intervallen. De tweede vraag gaat in op wat de hoofdonderwerpen voor debat in de JBZ-Raad zouden zijn, bijvoorbeeld recente jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU op het gebied van justitiële samenwerking (bijvoorbeeld ten aanzien van het Europees Aanhoudingsbevel, onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, gevangenisomstandigheden), corruptie en beste praktijken bij gerechtelijke hervormingen. Nederland kan zich geheel vinden in deze voorstellen en vindt ieder van deze voorbeelden ter zake. Geregelde thematische discussies in de JBZ-Raad over ontwikkelingen op EU- en nationaal niveau, met inbegrip van de uitspraken van het EUHof van Justitie zijn nodig. Nederland is van mening dat het bevorderen van wederzijds vertrouwen in civiele en strafzaken vereist dat de JBZ-Raad met regelmatige intervallen belangrijke issues zal bespreken. Door ervaringen met gerechtelijke hervormingen te bespreken, kunnen ook de zorgen over ontwikkelingen in EU-lidstaten worden vermeld.

Aan onderwerpen als digitalisering en kunstmatige intelligentie zowel als onafhankelijkheid van de rechter en fundamentele rechten valt verder te denken. Bij de vervolgvraag welke instrumenten op justitiegebied voor het bevorderen van een gezamenlijke gerechtelijke cultuur het effectiefst zijn en of die verder moeten worden ontwikkeld en zo ja hoe, zou Nederland willen opmerken dat het EJTN en projecten in het kader van het Justitie Programma waardevol zijn, maar dat het voorkomen van inbreuken op de rechtsstaat, en in voorkomend geval het handhaven van het EU recht, belangrijker zijn. Het EU Justitie Scorebord is een belangrijk instrument dat beter zou kunnen worden benut door discussie op enkele indicatoren te focussen. Het EJS dient voorts te worden uitgebreid met strafrecht. Op de slotvraag welke beste praktijken iedere lidstaat zou willen delen met de andere lidstaten op het gebied van rechtsstatelijkheid op justitiegebied, zou Nederland kunnen noemen de nieuwsbrief van de Gerechtscoördinator van Hof Amsterdam inzake het Europees Recht die zich richt op de ontsluiting van Europese jurisprudentie, waarvoor zij een Europese prijs ontvingen.

Van het Fins Voorzitterschap is begrepen dat het dit halfjaar bij de komende JBZ-Raden op 7-8 oktober en 2-3 december 2019 aan het onderwerp rechtsstatelijkheid opnieuw aandacht zal besteden. De verwachting is daarbij dat het voorzitterschap raadsconclusies zal voorstellen ter versterking van de rechtsstatelijkheid en wel door voor de komende jaren tot een bespreking met regelmatige intervallen in de JBZ-Raad te besluiten, hetgeen Nederlandse steun heeft.

2. Werksessie II – De toekomst van de justitiële samenwerking: strafrechtelijke samenwerking, detentie en alternatieven

Tijdens de informele JBZ-Raad is een gedachtewisseling voorzien over de toekomst van strafrechtelijke samenwerking, en dan in het bijzonder detentie en alternatieven daarvan. Het Fins voorzitterschap bouwt

daarmee voort op het voorzitterschapsrapport inzake de toekomst van wederzijdse erkenning in strafzaken dat is besproken tijdens de JBZ-raad van 6 en 7 juni 2019.¹⁰

Het Finse voorzitterschap overweegt in het voorliggende document dat reeds meermaals is erkend dat benutting van alternatieve straffen een bijdrage kan leveren aan versterking van wederzijdse erkenning en wederzijds vertrouwen. Om die reden, zo betoogt het voorzitterschap, behoeft benutting van de mogelijkheid van alternatieve straffen nadere analyse en aandacht. Daartoe stelt het voorzitterschap drie vragen. Ten eerste vraagt het voorzitterschap welke rol alternatieve straffen spelen in het strafrechtelijke beleid van de lidstaten en welke beste praktijken lidstaten zouden willen delen met de andere lidstaten. Ten tweede vraagt het voorzitterschap in hoeverre de betrokkenheid van de lidstaten, de Europese Commissie en de Raad van Europa bij zou kunnen dragen aan het versterken van de strafrechtelijke samenwerking. In aanvulling daarop vraagt het voorzitterschap of lidstaten een rol zien voor alternatieve straffen, als mogelijke gedeeltelijke oplossing voor overbevolking van gevangenissen. Ten derde vraagt het voorzitterschap welke rol de EU zou kunnen spelen in de ondersteuning van lidstaten ten aanzien van overbevolking in gevangenissen, waarbij alternatieven voor detentie en niet-wetgevende maatregelen zouden kunnen worden overwogen.

In Nederland worden alternatieve straffen, bijvoorbeeld voorwaardelijke straffen, maatregelen voor veelplegers of mensen met psychische problemen en werkstraffen, op grote schaal toegepast. Het belangrijkste voordeel van deze sancties is de mogelijkheid om maatwerk te kunnen leveren. Het biedt meer opties om gedrag te veranderen. Daardoor kunnen deze sancties de daders vaak helpen om beter op de goede weg te komen dan gevangenneming. Voor de maatschappij zijn de voordelen een lagere recidive en lagere kosten. Steeds vaker hebben opgelegde sancties in Nederland een voorwaardelijk karakter. Dit kan worden verklaard door de Nederlandse focus op een gepersonaliseerde aanpak met als doel risicovermindering. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid financiert de zorg in gevangenissen en zorgt voor forensische zorg buiten de gevangenissen. Een grote uitdaging is het realiseren van continuïteit tussen forensische en reguliere geestelijke gezondheidszorg.

Nederland overweegt daarnaast dat gemeenschappelijke inspanningen van de lidstaten, de Europese Commissie en de Raad van Europa altijd kunnen bijdragen om hindernissen bij de justitiële samenwerking weg te nemen. Als alternatieve sancties kunnen bijdragen aan wederzijdse erkenning en verminderen van overbevolking van gevangenissen, dan moet deze weg zeker worden verkend. De EU zou tot slot behulpzaam kunnen zijn bij het zorgdragen voor een goede toepassing van instrumenten voor strafrechtelijke samenwerking, door bijvoorbeeld in te zetten op training van professionals, evaluatie en het uitwisselen van bewezen werkwijzen. Het faciliteren van de uitwisseling van bewezen werkwijzen zou ook kunnen zien op het punt van overbevolking in gevangenissen, alternatieven voor detentie en niet-wetgevende maatregelen. Een behoefte aan nieuwe wetgeving op het terrein van het gevangeniswezen of alternatieven voor detentie, in aanvulling op het bestaande acquis, is er niet.

¹⁰ 9728/19

3. Werklunch – EU Civielrecht en multilateralisme

Tijdens de werklunch van de informele JBZ-Raad over EU civielrecht en multilateralisme is een gedachtewisseling voorzien over hoe de invloed van de EU in multilaterale verbanden kan worden vergroot, met name in relatie tot de Haagse Conferentie¹¹. Het Fins voorzitterschap is voornemens de Secretaris-Generaal van de Haagse Conferentie uit te nodigen als gastspreker.

De insteek van de werklunch is een gedachtewisseling ten behoeve van invulling op het terrein van EU civiel- en handelsrecht de komende jaren. Hiertoe legt het Fins voorzitterschap een drietal vragen voor aan de lidstaten. Ten eerste in hoeverre lidstaten vanuit het oogpunt van de nieuwe Strategische Agenda van de ER voor 2019–2024¹² instemmen met de gedachte dat een multilaterale aanpak van civiel- en handelsrecht de voorkeursoptie is voor de versterking van de wereldwijde invloed van de EU op dit terrein. Ten tweede welke verdere stappen de EU zou kunnen nemen, in het belang van de EU burgers en het bedrijfsleven, om een wereldwijd multilateraal kader voor civiel- en handelsrecht te stimuleren. Ten derde hoe de EU de capaciteitsopbouw van ontwikkelingslanden kan stimuleren, met het oog op het sluiten van verdragsrechtelijke relaties met die landen op het terrein van civielrecht.

Het standpunt dat de EU inneemt in multilaterale verbanden wordt voor onderwerpen waarvoor de EU bevoegd is, vooraf steeds gecoördineerd in de Raad. Nederland neemt daarin actief deel.

Nederland onderschrijft het belang van wereldwijde verdragen en multilateralisme op het terrein van civiel- en handelsrecht. Deze hebben soms de voorkeur boven een intern Europese regeling. Nederland ziet ook de toegevoegde waarde van een rol voor een gezamenlijk optreden binnen de EU in dat verband. Zo zijn eerder deze maand de onderhandelingen afgerond door de Haagse Conferentie over een wereldwijd verdrag op het terrein van erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen in civiele en handelszaken en is de verdragstekst in het Vredespaleis in Den Haag ondertekend door de deelnemende partijen, waaronder de EU. Nederland vindt de deelname van de EU bij dergelijke verdragen van groot belang en is voorstander van (snelle) ratificatie van het genoemde verdrag door de EU. Verder pleit Nederland in Europees verband voor regelgeving met betrekking tot de erkenning en tenuitvoerlegging van uit derde landen afkomstige uitspraken in faillissementszaken. Ook in Uncitral en Unidroit¹³ 10 komen regelmatig onderwerpen aan de orde die van belang zijn voor de lidstaten. Nederland vindt het de moeite waard te onderzoeken hoe Nederland bij dit soort onderwerpen zo effectief mogelijk invloed kan aanwenden, rechtstreeks en in EU-verband.

¹¹ De Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht is een intergouvernementele organisatie met als doel de regelgeving op het gebied van het internationaal privaatrecht te unificeren. Op dit moment zijn 82 staten en de Europese Unie lid van de Haagse Conferentie. De Haagse Conferentie is in 1893 opgericht door Tobias Asser

¹² Kamerstuk 35 078, nr. 1 en 21 501-20, nr. 1450

¹³ Uncitral is een VN orgaan gericht op het stimuleren van harmonisatie en unificatie van internationaal handelsrecht. Unidroit is een intergouvernementele organisatie met als doel de harmonisatie van internationaal civiel recht.